



ที่ สม ๐๐๐๓/๑๐๖

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ - ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ
เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาคำร้องเพื่อเสนอแนะนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย
เรื่อง สิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หน่วยงาน
ความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนา รายงานผลการพิจารณา ที่ ๑๐๑๘-๑๐๒๐ / ๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๘
จำนวน ๑ ชุด

ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขอเสนอรายงานผลการพิจารณาคำร้อง
เพื่อเสนอแนะนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย เรื่อง สิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีได้รับ
ผลกระทบจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ความเป็นมา

จากเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปี
๒๕๔๗ ถึงปัจจุบัน ส่งผลให้หน่วยงานความมั่นคงได้ประกาศเขตพื้นที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก
พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ และ
พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อเป็นกลไกในการป้องกัน
หรือระงับเหตุการณ์ความรุนแรงและรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งจากการ
ใช้บังคับกฎหมายพิเศษทั้งสามฉบับเพื่อแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น ได้ปรากฏ
กรณีร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในประเด็นการเข้าทำการตรวจค้นเคหสถาน
การตรวจค้นตัวบุคคลของเจ้าหน้าที่หน่วยความมั่นคง ซึ่งอาจกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลอันเป็นการ
ละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ (ซึ่งใช้บังคับขณะนั้น)
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงเห็นควรพิจารณาปัญหาดังกล่าวเพื่อมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
หรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายต่อรัฐสภาหรือคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาเห็นสมควรเสนอแนะเชิงนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามอำนาจหน้าที่ในมาตรา ๑๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาต่อไป

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณารายงานดังกล่าว เพื่อมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้มีผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว

๔.สาระสำคัญของเรื่อง

การบังคับใช้กฎหมายพิเศษของหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นกลไกในการป้องกันหรือระงับเหตุการณ์ความรุนแรง และรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ที่มีการประกาศใช้บังคับนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำต้องบังคับใช้กฎหมายและระเบียบแนวทางการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องด้วยความระมัดระวังและควรตระหนักถึงเรื่องสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ได้บัญญัติรับรองไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงเห็นควรมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑) คณะรัฐมนตรี ควรพิจารณาประกาศยกเลิกการใช้บังคับพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ ในทุกพื้นที่ และพิจารณาประกาศใช้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึกฯ ใหม่เฉพาะในบางพื้นที่ที่มีความจำเป็นเท่านั้น เพื่อประโยชน์ด้านความมั่นคงและประกาศยกเลิกพื้นที่ที่สิ้นสุดความจำเป็น ซึ่งการจะประกาศกฎอัยการศึกฯ ในพื้นที่ใดควรพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายโดยเฉพาะต้องอยู่ในสถานการณ์สงครามหรือจลาจลเท่านั้น รวมทั้งผลกระทบที่มีต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนก็ยังคงมีอยู่

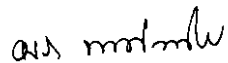
(๒) คณะรัฐมนตรี โดยกระทรวงกลาโหม ควรกำหนดหลักเกณฑ์การใช้บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติกฎอัยการศึกฯ เนื่องจากมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติกฎอัยการศึกฯ เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจในการประกาศกฎอัยการศึกฯ ไว้กว้างขวางมาก ซึ่งบทบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่มีเงื่อนไขกำหนดแน่นอนว่าจะมีการประกาศกฎอัยการศึกฯ เมื่อใด และตอนท้ายมาตรา ๒ ยังกำหนดด้วยว่า “บรรดาข้อความในพระราชบัญญัติหรือบทกฎหมายใดๆ ซึ่งขัดกับความของกฎอัยการศึกฯ ที่ให้ใช้บังคับต้องระงับและใช้บทบัญญัติของกฎอัยการศึกฯ ที่ให้ใช้บังคับนั้นแทน” มีผลทำให้กฎหมายอื่นหมดสภาพการบังคับใช้ซึ่งไม่ถูกต้องตามหลักนิติรัฐและนิติธรรม สมควรกำหนดเงื่อนไขให้มีความชัดเจนโดยเงื่อนไขในการใช้บทบัญญัติในกฎอัยการศึกฯ นั้น ต้องเป็นกรณีที่เกิดสงครามหรือจลาจลเท่านั้น รวมทั้งต้องกำหนดระยะเวลาในการประกาศใช้เท่าที่จำเป็นให้ชัดเจนด้วย

๕. ข้อเสนอ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอความกรุณาท่านโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณารายงานผลการพิจารณาดังกล่าว และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อเสนอ เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้มีผลในทางปฏิบัติต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อพิจารณา ผลเป็นประการใด กรุณาแจ้งให้ทราบด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง



(ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๔๖ (ว่าที่ ร.ต. เดชทัต กิตติพันธ์)

โทรสาร. ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๗๗